

Η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ευγενίδου (Ι.Ε.)

Από τα πρώτα βήματα της σύστασής της, το 1962, η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ευγενίδου (Ι.Ε.) είχε συγκεκριμένο σκοπό τον οποίο όφειλε να εξυπηρετήσει με τον καλύτερο τρόπο.

Έπρεπε δηλαδή να συμμετέχει κι εκείνη στην πραγματοποίηση του γενικότερου σκοπού του Ιδρύματος, που ήταν, σύμφωνα με την επιθυμία του αείμνηστου Ευγένιου Ευγενίδη, η συμβολή στην εκπαίδευση νέων ελληνικής ιθαγένειας στο επιστημονικό και τεχνικό πεδίο. Έτσι, όταν άνοιξε τις πόρτες της για το κοινό στις 7 Ιουνίου του 1966, ημερομηνία των εγκαίνιων του κτηρίου του Ιδρύματος Ευγενίδου στη Λεωφόρο Συγγρού, ξεκίνησε να λειτουργεί ως δανειστική, ειδική βιβλιοθήκη σε θέματα θετικών επιστημών και τεχνολογίας. Πολύς ήταν ο κόσμος για την εποχή εκείνη που ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα της Βιβλιοθήκης, η οποία πάντα έθετε και θέτει ως κύριο μέλημά της το σεβασμό στα βιβλιοθηκονομικά πρότυπα και κανόνες, όπως και τη χρήση των πιο κατάλληλων μεθόδων κάθε εποχής, για την όσο το δυνατόν καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών της. Πέρυσι (το 2006) το Ίδρυμα Ευγενίδου συμπλήρωσε τα 50 χρόνια από τη σύστασή του. Στη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων το Ίδρυμα συνέβαλλε σημαντικά, όπως συνεχίζει να κάνει και σήμερα, τόσο στην αναβάθμιση της επιστημονικής και τεχνικής επιμόρφωσης στη χώρα μας, όσο και στη διάδοση της επιστημονικής γνώσης, προσαρμόζοντας πάντα όλες τις δραστηριότητές του (υποτροφίες, εκδόσεις, πλανητάριο, διαδραστικές εκθέσεις, διοργάνωση συνεδρίων, Βιβλιοθήκη) ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Μέσα στο πλαίσιο αυτό και η Βιβλιοθήκη του Ι.Ε., όλα αυτά τα χρόνια λειτουργίας της, προσαρμόζεται στις εκάστοτε ανάγκες του κοινού της αλλά και της ευρύτερης κοινωνίας και εξελίσσεται συνεχώς. Έτσι, με την πάροδο των χρόνων συντελέστηκαν προοδευτικά σημαντικές επεκτάσεις και αναπτύσσονται συνεχώς νέες δραστηριότητες που περιγράφονται συνοπτικά παρακάτω:

Επέκταση χώρων και θεματικών τομέων

Όταν πρωτοξεκίνησε, η Βιβλιοθήκη λειτουργούσε στο δεύτερο όροφο του κτηρίου του Ιδρύματος. Σήμερα καταλαμβάνει τρεις ορόφους συνολικής έκτασης 1100 m². Η επέκτασή της αυτή είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν επιπλέον άνετα αναγνωστήρια και ευχάριστο περιβάλλον μελέτης για τον συνεχώς αυξανόμενο αριθμό χρηστών της, οι οποίοι προέρχονται από όλες τις ομάδες πληθυσμού, μαθητές, φοιτητές, επιστήμονες, καθηγητές, εργαζόμενοι.

Τα ποικίλα ενδιαφέροντα των αναγνωστών της Βιβλιοθήκης είχαν ως αποτέλεσμα την επέκταση των θεματικών τομέων της. Έτσι πέραν των βασικών τομέων της οι οποίοι είναι: οι Θετικές επιστήμες, η Τεχνολογία, η Πληροφορική, η Ναυτιλία και η Διοίκηση επιχειρήσεων προστέθηκαν και άλλοι τομείς όπως: οι Κοινωνικές Επιστήμες, η Φιλοσοφία, η Αρχαία Ελληνική και Βυζαντινή Γραμματεία, η Ελληνική Ιστορία, η Λογοτεχνία και οι Τέχνες.

Οι συλλογές της Βιβλιοθήκης σήμερα υπερβαίνουν τις 48.000 βιβλία, τους 400 τρέχοντες τίτλους περιοδικών και περιλαμβάνουν επίσης μεγάλο αριθμό ηλεκτρονικού υλικού και βιντεοκασέτες επιστημονικού και εκπαιδευτικού περιεχομένου.

Αυτοματοποιημένες υπηρεσίες και Παρουσία στο Διαδίκτυο

Το 1995, το Ίδρυμα Ευγενίδου απέκτησε *πρόσβαση στο Διαδίκτυο* μέσω μόνιμης μισθωμένης γραμμής. Η Βιβλιοθήκη ανέλαβε και δημιούργησε τις πρώτες ιστοσελίδες του Ιδρύματος, με αναλυτικές πληροφορίες για όλα τα τμήματα και τις δραστηριότητές τους. Από τότε έχει παρουσία στο Διαδίκτυο, μέσα από το δικό της τμήμα στο site του Ιδρύματος, στη διεύθυνση www.eugenfound.edu.gr. Μέσω των ιστοσελίδων της παρέχει

πληροφορίες από απόσταση σχετικά με τις υπηρεσίες και τις συλλογές της. Επίσης τα βιβλιογραφικά στοιχεία από όλο το υλικό της είναι περασμένα στο Σύστημα Αυτοματισμού της. Στο Σύστημα Αυτοματισμού τα τελευταία χρόνια έχει ξεκινήσει επίσης η εισαγωγή των βασικών περιεχομένων των βιβλίων. Η εργασία αυτή έχει αποδειχθεί πολύ χρήσιμη, ιδιαιτέρως σε περιπτώσεις πολύ εξειδικευμένων αναζητήσεων. Μια επίσης πολύ χρήσιμη εργασία είναι αυτή της αποδελτίωσης σημαντικών άρθρων από τα περιοδικά, –κυρίως ελληνικά– τα οποία, αντιθέτως από τα ξενόγλωσσα, δεν υπάρχουν αποδελτιωμένα στην αγορά. Όλα τα προαναφερθέντα στοιχεία είναι αναζητήσιμα μέσω του ηλεκτρονικού καταλόγου της Βιβλιοθήκης, ο οποίος είναι προσβάσιμος και μέσω διαδικτύου.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι με τη δημιουργία ειδικού τμήματος το 1996, η Βιβλιοθήκη του Ι.Ε. ήταν από τις πρώτες στην Ελλάδα που πρόσφερε στα μέλη της ελεύθερη χρήση του Διαδικτύου για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Από το Μάρτιο του 2006 παρέχεται επίσης στους χρήστες της η δυνατότητα πρόσβασης στο Διαδίκτυο μέσω του ασύρματου δικτύου *Eugen WiFi*. Το ασύρματο αυτό δίκτυο παρέχει τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους να χρησιμοποιούν πέραν των υπολογιστών της Βιβλιοθήκης και δικούς τους φορητούς υπολογιστές.

Μια νέα υπηρεσία που προσφέρεται επίσης μέσα από τις ιστοσελίδες της Βιβλιοθήκης είναι το *Web directory (Οδηγός Διαδικτύου)*. Πρόκειται για έναν μικρό, συνεχώς εξελισσόμενο οδηγό με χρήσιμες και αξιόπιστες τοποθεσίες του Παγκόσμιου Ιστού τις οποίες επιλέγει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης, ως ένα μικρό βοήθημα στη πληθώρα των πληροφοριών του Διαδικτύου. Ο οδηγός αυτός είναι θεματικά οργανωμένος σε κατηγορίες σύμφωνα με τη Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey. Σε κάθε κατηγορία περιέχονται επιλεγμένες διευθύνσεις (URLs) με μια μικρή περιγραφή για το είδος των πληροφοριών που περιλαμβάνουν.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί το σύστημα που έχουμε δημιουργήσει τα τελευταία χρόνια, με τη βοήθεια του οποίου μας δίνεται η δυνατότητα να καταγράφουμε τα ερωτήματα των χρηστών μας, καθώς και κατά πόσο και με ποιο τρόπο μπορέσαμε να τα ικανοποιήσουμε. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να έχουμε i>στατιστικά ικανοποίησης χρηστών.

Εξυπηρετικά ωράρια

Με στόχο την περαιτέρω διευκόλυνση των αναγνωστών της στη χρήση της, η Βιβλιοθήκη λειτουργεί πολλές ώρες μέσα στην εβδομάδα. Συγκεκριμένα λειτουργεί καθημερινά από τη Δευτέρα έως την Πέμπτη από τις 8.30 έως τις 20.00, την Παρασκευή από τις 8.30 έως τις 15.00 και το Σάββατο από τις 8.30 έως τις 14.00.

Επιπλέον δραστηριότητες της Βιβλιοθήκης

Λόγω των εξελίξεων στους τομείς των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών, στις μέρες μας αντιμετωπίζουμε το ενδεχόμενο του αποκλεισμού ομάδων πολιτών από διάφορες δραστηριότητες. Για το λόγο αυτό το Ίδρυμα Ευγενίδου έχει θέσει ως στόχο του τη συμβολή του κατά το δυνατόν στην αντιμετώπιση του «τεχνολογικού αναλφαριθμητισμού» και στην υποβοήθηση των πολιτών για την ανάπτυξη μηχανισμών απόκτησης γνώσης και ενδιαφέροντος για την επιστήμη. Η Βιβλιοθήκη του Ι.Ε., προσαρμοζόμενη στους γενικότερους στόχους του Ιδρύματος, έχει αναπτύξει τα τελευταία χρόνια μια σειρά δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν την προσφορά ολοκληρωμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επιστημονικών εκδηλώσεων.

– Βιβλιοπαρουσιάσεις και βραδιές βιβλίου

Το 2004 η Βιβλιοθήκη εγκαινίασε μια σειρά εκδηλώσεων με παρουσιάσεις επιστημονικών

βιβλίων στο αμφιθέατρο του Ιδρύματος, στοχεύοντας στη γνωριμία του ευρύτερου κοινού από τη μια πλευρά με το επιστημονικό και κυρίως το ελληνικό επιστημονικό βιβλίο και από την άλλη με τα θεματικά πεδία που καλύπτουν τα παρουσιαζόμενα βιβλία. Ουσιαστικά, πρόκειται για ημερίδες στις οποίες, παράλληλα με την εκάστοτε βιβλιοπαρουσίαση, περιλαμβάνονται διαλέξεις από διακεκριμένους επιστήμονες και καθηγητές.

Παράλληλα με τις βιβλιοπαρουσιάσεις, και με τους ίδιους στόχους, η Βιβλιοθήκη διοργανώνει από φέτος (2007) *βραδιές βιβλίου* μέσα στο χώρο της. Πρόκειται για μια σειρά φιλικών συναντήσεων για περιορισμένο αριθμό ατόμων που επιθυμούν να συζητήσουν με τον εκάστοτε φιλοξενούμενο συγγραφέα και τους ειδικούς προσκεκλημένους.

- Εισαγωγικά μαθήματα υπολογιστών

Το 2004 εγκαινιάστηκε μια ακόμη δραστηριότητα της Βιβλιοθήκης. Πρόκειται για την παροχή εισαγωγικού χαρακτήρα μαθημάτων υπολογιστών στα μέλη της, που διοργανώνονται σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα στο χώρο της Βιβλιοθήκης. Η προσφορά αυτή της Βιβλιοθήκης αποσκοπεί στη συμβολή, κατά το δυνατόν, της εξάλειψης του τεχνολογικού αναλφαβητισμού ενθαρρύνοντας άτομα όλων των ηλικιών να αποκτήσουν φιλική επαφή με τους υπολογιστές, αλλά και τη δεξιότητα στη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται σήμερα.

Από τον Οκτώβριο του 2006, το παραπάνω πρόγραμμα αντικαταστάθηκε προσωρινά από το πρόγραμμα ECDL *equalskills*, που η Βιβλιοθήκη, σε συνεργασία με την ECDL Ελλάς, προσφέρει σε μέλη της ηλικίας 40 ετών και άνω. Πρόκειται για ένα απλό εισαγωγικό πρόγραμμα εκμάθησης της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Διαδικτύου που απευθύνεται σε αρχάριους και ολοκληρώνεται σε 15 ώρες μαθητείας. Μετά το πέρας των μαθημάτων δίνεται στους συμμετέχοντες πιστοποιητικό ECDL *equalskills*. Η συμφωνία με την ECDL Ελλάς περιλαμβάνει την εκπαίδευση 200 ατόμων.

- Πληροφοριακή παιδεία για εκπαιδευτικούς

Από το Δεκέμβριο του 2006, η Βιβλιοθήκη σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς του Γραφείου Δικτυακής Εκπαιδευτικής Πύλης του ΥΠ.Ε.Π.Θ www.e-yliko.gr, διοργανώνει *σεμινάρια πληροφοριακής παιδείας για εκπαιδευτικούς* σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα στο χώρο της. Οι βιβλιοθηκονόμοι του Ιδρύματος Ευγενίδου στις συναντήσεις αυτές παρουσιάζουν στους εκπαιδευτικούς ένα σύντομο πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας και τους ενθαρρύνουν για συνεργασία στη δημιουργία προγραμμάτων πληροφοριακής παιδείας για μαθητές, παρουσιάζοντάς τους ως παράδειγμα το Πρόγραμμα γνωριμίας των μαθητών με τη Βιβλιοθήκη του Ι.Ε.

- Πρόγραμμα γνωριμίας των μαθητών με τη Βιβλιοθήκη του Ι.Ε.

Η Βιβλιοθήκη διοργανώνει ειδικές ξεναγήσεις σε ομάδες μαθητών από 10 ετών και άνω, με στόχο την εξοικείωσή τους με τους τρόπους αναζήτησης και εντοπισμού πληροφοριών στο έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό της αλλά και τη γνωριμία τους με τις διάφορες άλλες υπηρεσίες που μπορεί να τους παρέχει.

Πρόκειται για ένα πιλοτικό πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας για μαθητές που πραγματοποιείται σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι αναθέτουν εργασίες στους μαθητές τους και κατόπιν τους φέρνουν στη Βιβλιοθήκη. Κατά τη διάρκεια των εκπαιδευτικών ξεναγήσεων αυτών δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να αναζητήσουν μόνοι τους τις βιβλιογραφικές πηγές που χρειάζονται και να συγκεντρώσουν το κατάλληλο υλικό, ώστε να ολοκληρώσουν τις σχολικές εργασίες τους στους χώρους της Βιβλιοθήκης. Έτσι, τα παιδιά εξοικειώνονται με την ιδέα της χρησιμότητας της

βιβλιοθήκης και αρχίζουν να τη νιώθουν οικείο τους χώρο.

Αξίζει τέλος να αναφερθεί ότι η ευρεία προσέλευση νέων τα τελευταία χρόνια στη Βιβλιοθήκη, οδήγησε στην απόφαση να αποκτηθούν βιβλία για μαθητές από 10 ετών και άνω, αρχίζοντας από τους τομείς της Αστρονομίας και της Τεχνολογίας που έχουν και τη μεγαλύτερη ζήτηση και συνεχίζοντας με εμπλουτισμό όλων των συλλογών που καλύπτει η Βιβλιοθήκη. Τελικός μας στόχος είναι η δημιουργία Νεανικού Τμήματος.

Χαρά Μπρίντζη
Διευθύντρια της Βιβλιοθήκης,
Βιβλιοθηκονόμος MSc.
▶ www.eugenfound.edu.gr
Synergasia, 01/2007